

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ในโอกาสพระราชทานแก่คณะครูและนักเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัล วันที่ 27 กรกฎาคม 2524 (มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทยและมูลนิธิสคสศรี-สฤษดิ์วงศ์, 2543) ความว่า “...การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคม และบ้านเมืองใด ให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน ล้วนพอเหมาะกันทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด...” จากพระบรมราโชวาทนี้จะเห็นได้ว่าการศึกษช่วยสร้างคนในสังคมให้มีความรู้และประพฤติตนในทางที่ดี ดังนั้นหากสังคมใดมีสมาชิกที่มีคุณภาพก็จะส่งผลให้สังคมนั้นมีแต่ความสุข

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 2 สิทธิหน้าที่ทางการศึกษามาตรา 10 ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ (สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547 : 8) นอกจากนี้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 63 กำหนดไว้ว่า โรงเรียนและสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมการแนะแนวให้คำปรึกษาและการฝึกอบรมแก่นักเรียนนักศึกษาและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสมความรับผิดชอบต่อสังคมและความปลอดภัยต่อนักเรียนนักศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งสาระสำคัญของกฎหมายดังกล่าวล้วนให้ความสำคัญกับสิทธิและโอกาสทางการศึกษาและการดูแลช่วยเหลือเด็กและเยาวชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อที่จะพัฒนาให้ทุกคนเป็นคนดี มีความรู้ พร้อมทั้งจะเติบโตเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ (กระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์, 2548)

ปัจจุบันมีนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหรือมักเรียกว่าเป็นกลุ่มนักเรียนเรียนรวมหรือเรียกว่าคนพิการทางการศึกษา อยู่ในสถานศึกษาจำนวนมาก ซึ่งตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 ได้กำหนดประเภทความพิการทางการศึกษาไว้ 9 ประเภท ได้แก่ (1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น (2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน (3) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (4) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ (5) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (6) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา (7) บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์ (8) บุคคลออทิสติก (9) บุคคลพิการซ้อน ซึ่งทั้ง 9 ประเภทนี้เมื่อมาเรียนรวมกับนักเรียนกลุ่มปกติ ก็อาจจะมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ทำให้แต่ละสถานศึกษาต้องมีแผนดำเนินการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เพื่อให้ให้นักเรียนปรับตัวและมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 จังหวัดเชียงใหม่, 2552)

ตามกฎหมายพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 5 กล่าวถึงคนพิการมีสิทธิทางการศึกษาดังนี้ (1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (2) เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น (3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษา ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล และมาตรา 8 ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ และต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อย ปีละหนึ่งครั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศกระทรวง รวมถึงมาตรา 19 ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่ดำเนินการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการจัดการเรียนร่วม การนิเทศ กำกับ ติดตาม เพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามที่กฎหมายกำหนด (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 จังหวัดเชียงใหม่, 2552)

ในขณะเดียวกัน ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 ข้อ 3 ก็ได้ระบุองค์ประกอบของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ประกอบด้วย (1) ข้อมูลทั่วไป (2) ข้อมูลด้านการแพทย์หรือด้านสุขภาพ (3) ข้อมูลด้านการศึกษา (4) การกำหนดแนวทางการศึกษาและการวางแผนการจัดการศึกษาพิเศษ (5) ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (6) คณะกรรมการจัดทำแผน (7) ความเห็นของบิดา มารดา

ผู้ปกครอง หรือผู้เรียน (8) ข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็น และข้อ 4 กล่าวถึงกระบวนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล อย่างน้อยต้องประกอบด้วย (1) จัดประเมินระดับความสามารถและความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียนเป็นรายบุคคล (2) กำหนดเป้าหมายระยะยาว 1 ปี เป้าหมายระยะสั้น หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (3) ประเมินความต้องการจำเป็นของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (4) กำหนดกระบวนการเรียนรู้และปัจจัยที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา และ (5) กำหนดรูปแบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 จังหวัดเชียงใหม่, 2552)

สถานศึกษาทุกแห่งจึงต้องเตรียมพร้อมในการรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่าง ๆ เข้ามา เรียนร่วมหรือเรียนรวมในชั้นเรียนปกติ ซึ่งเป็นการเรียนรวมหรือการจัดชั้นเรียนพิเศษ หรือโรงเรียนปกติแล้วแต่กรณี การนำเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้ามาเรียนร่วมกับนักเรียนปกติในระดับอนุบาล มีผลดีต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และในปัจจุบันมีแนวโน้มของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมมากขึ้น โดยจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้ามาเรียนรวมในห้องเรียนเดียวกันกับเด็กปกติ หากความพิการเป็นอุปสรรคไม่สามารถเรียนรวมในลักษณะดังกล่าวได้ ก็จัดเป็นชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ การจัดการเรียนรวมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติอาจกระทำได้ในหลายลักษณะซึ่งมีรูปแบบต่าง ๆ แต่จะจัดการเรียนรวมในลักษณะใดนั้นจะขึ้นอยู่กับสภาพความต้องการและความพร้อมของเด็ก ในการจัดชั้นเรียนพิเศษให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนปกติ เป็นการป้องกันไม่ให้เด็กรู้สึกว่าคุณถูกตัดออกไปจากสังคมและเกิดความว้าเหว ช่วยไม่ให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความรู้สึกเป็นปมด้อย (นิติธร ปิลวาสน์, 2556)

โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโรงเรียนในสังกัดการศึกษา เอกชนขนาดใหญ่ ในมูลนิธิสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทย จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 3 – ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีปรัชญาของโรงเรียน คือ “เป้าหมายสูงสุดของการศึกษา คือการพัฒนาอุปนิสัย” มีคำขวัญคือ “คุณธรรมนำปัญญา พละนามัยสมบุรณ์ เกื้อกูลสังคม” ซึ่งในส่วนของงานการศึกษาพิเศษหรือการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษจะเป็นส่วนหนึ่งของงานกิจการนักเรียน ในแผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย ได้แบ่งการบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ทั้งนี้เพราะมีนักเรียนจำนวนมาก และเพื่อให้มีการดูแลอย่างทั่วถึง โรงเรียนเริ่มดำเนินการรับครูการศึกษาพิเศษเข้ามาเมื่อปีการศึกษา 2556 และดำเนินการคัดกรองนักเรียน อย่างต่อเนื่องมาจนถึงปีการศึกษา 2558 กระทั่งมีการจัดตั้งศูนย์จิตวิทยาให้คำปรึกษาแนะแนวและการศึกษาพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักตนเอง รู้จักขอบเขตความสามารถ ส่วนดี ส่วนบกพร่องของตนเอง สามารถปรับตัวให้กับสิ่งแวดล้อมได้ดี ตลอดจนเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญของครู ผู้บริหารในการศึกษาพฤติกรรมนักเรียน รวมถึงการ

ประสานข้อมูลไปยังผู้ปกครอง เพื่อพัฒนานักเรียนตามศักยภาพรายบุคคลและภาพรวมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้การดำเนินงานด้านการศึกษาพิเศษ มีมากขึ้น ด้วยเหตุที่โรงเรียนมีจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษจำนวนหนึ่ง จากข้อมูลที่สำรวจโดยครูการศึกษาพิเศษและมีใบรับรองจากแพทย์ในแผนกประถมศึกษา ปีการศึกษา 2558 นั้น พบว่า มีนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอยู่ 5 ประเภท ได้แก่ 1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 3) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 4) บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ และ 5) บุคคลออทิสติก ซึ่งแต่ละประเภทก็มีการวินิจฉัยจากแพทย์แล้วส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งอยู่ในช่วงการพบแพทย์ และอีกส่วนหนึ่งผ่านการคัดกรองจากครูการศึกษาพิเศษแล้วมีแนวโน้ม แต่ทั้งนี้ การดำเนินงานยังไม่มีแผนการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรม มีเพียงการพูดคุยในที่ประชุม (โรงเรียนปิ่นสร้อยแยดส์วิทยาลัย, 2556) และดำเนินงานบางส่วนเท่านั้น ทำให้การดำเนินงานสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษไม่มีกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจนและเป็นแบบแผนการปฏิบัติ โดยเฉพาะการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนเฉพาะบุคคล

จากสภาพและเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้ศึกษามีความประสงค์จะศึกษาสภาพปัญหา และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โรงเรียนปิ่นสร้อยแยดส์วิทยาลัย เพื่อใช้เป็นประโยชน์ให้กับสถานศึกษาในการดำเนินการที่เป็นระบบและเกิดผลที่ดีต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกคน อันจะช่วยให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนได้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาอุปนิสัยของ นักเรียนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปิ่นสร้อยแยดส์วิทยาลัย

1.2.2 เพื่อจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปิ่นสร้อยแยดส์วิทยาลัย

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) มีขอบเขตของการศึกษาดังต่อไปนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามขั้นตอนของการศึกษาดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครูประจำชั้น และครูการศึกษาพิเศษหรือครูแนะแนว แผนกประถมศึกษา รวมจำนวน 79 คน

ขั้นตอนที่ 2 การร่างคู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เลือกแบบเจาะจง ใช้การสัมภาษณ์โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม คือ โรงเรียนวัดช่างเคี่ยน ต.ช่างเคี่ยน อ.เมือง จ.เชียงใหม่ และโรงเรียนสันป่าสักวิทยา ต.แจ้ห่ม อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้างาน หรือครูผู้ปฏิบัติงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ รวมทั้งสิ้น 3 คน

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย กลุ่มเป้าหมายเลือกแบบเจาะจงจากผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ รองผู้อำนวยการ โรงเรียนกวิละอนุกุล หัวหน้างานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนวัดช่างเคี่ยน และโรงเรียนสันป่าสักวิทยา หัวหน้างานจิตวิทยาการศึกษา การแนะแนว และการศึกษาพิเศษ โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย และนักจิตวิทยา สถาบันพัฒนาเด็กราชนครินทร์ จังหวัดเชียงใหม่ รวมจำนวนทั้งสิ้น 5 คน

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา มี 2 ส่วน ดังนี้

1. การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย ใช้กรอบการดำเนินงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล 6 ขั้นตอน ตามที่สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ (2557) ดังต่อไปนี้

1. ขั้นเตรียมการ
2. ขั้นการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
3. ขั้นการนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไปใช้
4. ขั้นการประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
5. ขั้นการสรุปและรายงานผล
6. ขั้นการส่งต่อ

2. การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย ตามแนวคิดของ เรืองชัย จรุงศิริวัฒน์ (2554) และปรับตามความเหมาะสมของโรงเรียน กำหนดเนื้อหาตามองค์ประกอบของคู่มือ ดังนี้

1. คำนำ
2. สารบัญ

3. บทนำ

3.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

3.2 วัตถุประสงค์

3.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

3.4 ขอบเขตของกลุ่ม

3.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

4. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

4.1 โครงสร้างการดำเนินงาน

4.2 ลักษณะของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภท

4.3 กระบวนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

4.4 เงื่อนไขความสำเร็จของการดำเนินงาน

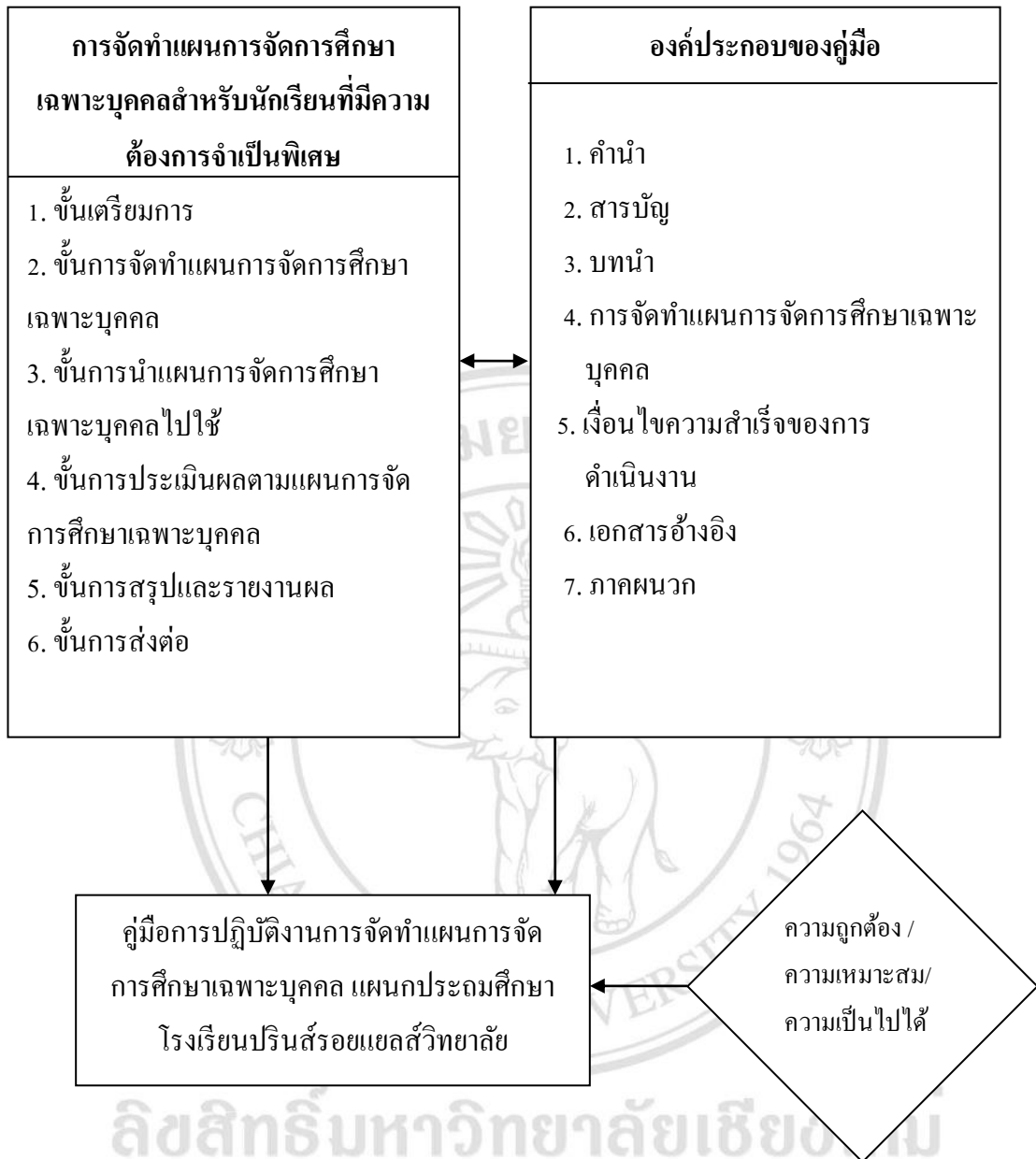
5. เอกสารอ้างอิง

6. ภาคผนวก

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบเนื้อหาของคู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปิ่นสร้อยแผลส์วิทยาลัย ตามกระบวนการของการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย การเตรียมการ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไปใช้ การประเมินผลตามแผน การจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การสรุปและรายงานผล และการส่งต่อ โดยมีองค์ประกอบของกลุ่ม ยึดตามแนวคิดของ เรืองชัย จรุงศิริวัฒน์ (2554) เป็นหลักและปรับตามความเหมาะสมของโรงเรียนดังแผนภาพต่อไปนี้

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

แผนภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1. คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ หมายถึง เอกสารแนวทางการดำเนินงานการจัดการทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) 6 ขั้นตอน สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย ประกอบด้วย หน้าปก คำนำ สารบัญ บทนำ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เงื่อนไขความสำเร็จของการดำเนินงาน เอกสารอ้างอิง และภาคผนวก

2. นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ หมายถึง ผู้เรียนที่มีปัญหาหรือมีความบกพร่องในการเรียนรู้ใน 9 ประเภท ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของ คนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 ซึ่งใน โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย มีนักเรียนพิเศษ อยู่ 5 ประเภท โดยมาจากการสำรวจของครูการศึกษาพิเศษ และใบรับรองจากแพทย์ ได้แก่ 1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 3) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 4) บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์ และ 5) บุคคลออทิสติก

3. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล หมายถึง แนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ ตลอดจนการกำหนดความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยมีกระบวนการดำเนินงาน 6 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นเตรียมการ หมายถึง การศึกษาข้อมูลและทำความเข้าใจสถานะผู้เรียน ในแต่ละด้าน จากผู้ปกครอง ครูประจำชั้น อาจใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การดูข้อมูลทะเบียนประวัติ การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน การประเมิน SDQ และสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน โดยใช้เครื่องมือคัดกรองที่หลากหลาย ตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเรื่องการคัดกรองบุคคลผู้พิการ มีผู้คัดกรองที่มีความรู้ ความเข้าใจในแบบคัดกรองและมีคุณสมบัติครบถ้วนในการใช้แบบคัดกรองนั้น ไม่น้อยกว่า 2 คน เช่น ครู แพทย์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง คณะกรรมการสหวิชาชีพ เป็นต้น รวมถึงมีการตรวจวินิจฉัยเพิ่มเติม เฉพาะทางในกรณีที่มีความจำเป็นเพิ่มเติม

3.2 ขั้นการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล หมายถึง การดำเนินการสร้างแผน การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนแต่ละคนที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษทางการศึกษา โดยใช้ขั้นตอนการปฏิบัติคือ การแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดทำแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคลตามองค์ประกอบของประกาศกระทรวงและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของ ผู้เรียน มีการตรวจสอบหรือประเมินความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนด้วยรูปแบบที่หลากหลายตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยให้สอดคล้องกับผลการประเมิน มีการ ประเมินด้านสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน และนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายระยะยาว 1 ปี และวิเคราะห์เป็น เป้าหมายระยะสั้น โดยกำหนดเกณฑ์ เครื่องมือ วิธีการที่สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เป้าหมายระยะสั้น) รวมถึงการกำหนดความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ที่สำคัญมีการ นำจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมมาวิเคราะห์งานเพื่อจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ให้ครบตาม องค์ประกอบ

3.3 ขั้นการนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไปใช้ หมายถึง การดำเนินการจัดการเรียนรู้ ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) ที่สอดคล้องเหมาะสมกับ

ความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา และผู้สอนนำแผน ไปปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงมีการวัดผลและใช้เครื่องมือที่สอดคล้องเหมาะสมกับการประเมินผลผู้เรียนที่หลากหลาย

3.4 ขั้นการประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล หมายถึง การดำเนินการหลัง การนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไปใช้ โดยมีการปฏิบัติคือ การบันทึกหลังการสอน การนำผล บันทึกหลังการสอนมาทบทวน ปรับแก้ไขแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) มีการวัดและประเมินผล ตามแผนที่กำหนด และประเมินผลจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เป้าหมายระยะสั้น) มาเทียบกับเกณฑ์ที่ กำหนดเฉพาะบุคคลตามศักยภาพและความพิการ ตลอดจนวัดและประเมินผลตามแผนที่กำหนดใน แต่ละภาคเรียน และนำผลการเรียนรู้มาปรับปรุง แก้ไข อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

3.5 ขั้นการสรุปและรายงานผล หมายถึง การรวบรวมผลการวัดและการประเมินผลของการ จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แล้วรายงานผลความก้าวหน้าให้ครูประจำชั้น และผู้ปกครอง รับทราบ และมีการสรุปผลการประเมินการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ประจำปี การศึกษาตามระบบของสถานศึกษา

3.6 ขั้นการส่งต่อ หมายถึง การให้ข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องและจำเป็นครบถ้วนของนักเรียน ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้แก่ แบบ ปพ. และแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ มีการส่งต่อผู้เรียนให้ได้รับการบริการทางการศึกษาที่เหมาะสม และมีการแนบแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล พร้อมกับ แบบ ปพ. ของผู้เรียนเมื่อมีการเลื่อนชั้นหรือย้ายสถานศึกษา

4. แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) หมายถึง เอกสารการ จัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเฉพาะบุคคลสำหรับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุ จุดประสงค์และเป้าหมายที่ กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

5. การตรวจสอบคู่มือการปฏิบัติงาน หมายถึง การให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของคู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะ บุคคล แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย ว่ามีความถูกต้อง ความเหมาะสม และ ความเป็นไปได้ในระดับใด

6. แผนกประถมศึกษา หมายถึง การบริหารงานในโรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัยระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1-6 โดยแบ่งการบริหารงานกิจการนักเรียนออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1-3 และ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

7. หัวหน้างาน หมายถึง ผู้นำการปฏิบัติงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษในสถานศึกษา

8. ครูประจำชั้นร่วม หมายถึง บุคคลซึ่งทางแผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์ วิทยาลัย จัดให้เป็นผู้ช่วยครูประจำชั้นหลักและมีหน้าที่สอนวิชาอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และศิลปะ

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. นำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางการแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย

2. นำคู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย ไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้อย่างถูกต้อง และมีแนวปฏิบัติด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ชัดเจน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved